

**ДЕРЖЛІСАГЕНТСТВО
ДЕРЖАВНЕ СПЕЦІАЛІЗОВАНЕ ГОСПОДАРСЬКЕ
ПІДПРИЄМСТВО «ЛІСИ УКРАЇНИ»
(ДП «ЛІСИ УКРАЇНИ»)**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор філії «Карпатський
лісовий офіс»

Ігор ЧЕБАН
«24» _____ 2025 р.
код ЄДРПОУ 4555454

**ПЛАН ВЕДЕННЯ ГОСПОДАРСТВА
(ПЛАН ЛІСОУПРАВЛІННЯ)**

Великобичківського надлісництва філії «Карпатський лісовий офіс»
ДП «Ліси України» на 2025 рік.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація про Надлісництво	2
2. Цілі ведення господарства	5
3. Характеристика лісових ресурсів	7
4. Екологічні цінності	8
5. Природоохоронні заходи	11
6. План господарських заходів	18
7. Моніторинг лісів	23
8. Соціальні аспекти	24

Результати оцінювання

План лісоуправління (заходів) по веденню лісового господарства передбачає висвітлення довгострокових цілей ведення лісового господарства, основа із яких - невиснажливе лісове господарювання із врахуванням соціальних, економічних та екологічних наслідків, тобто створення умов для розвитку діяльності надлісництва в рамках чинного законодавства.

Стратегічне планування проводиться під час складання 10-річних планів організації та розвитку лісового господарства лісовпорядною організацією ВО «Укрдержліспроект», а оперативне планування відбувається в рамках підготовки щорічних планів діяльності на основі 10-річного плану. Під час планування здійснюється: визначення та затвердження щорічної розрахункової лісосіки (максимально можливого обсягу заготівлі деревини в порядку рубок головного користування відповідно до принципів безперервного і постійного лісокористування).

Основні вимоги сьогодення - це ефективне господарювання, необхідність забезпечення сталого розвитку лісового господарства шляхом підвищення ефективності управління, багатоцільового використання лісових ресурсів, корисних властивостей лісу, соціальних гарантій працюючих та місцевого населення.

1. Загальна інформація про Надлісництво

Великобичківське надлісництво розташоване в південно-східній частині Закарпатської області на території Рахівського і Тячівського адміністративних районів. *Поштова адреса: вул. Промислова, 39; смт. Великий Бичків, Рахівський район, Закарпатська область; 90615, електронна адреса: velikobychkivske.lmg@e-forest.gov.ua*

Організаційна структура підприємства

№ п/п	Найменування лісництв	Площа, га
1.	Костилівське	4691
2.	Діловецьке	3869
3.	Лужанське	6433
4.	Косівсько – Полянське	5362,7

5.	Імені Ф.Л.Томашука	5111
6.	Середньоріцьке	5758
7.	Кобилецько – Полянське	4917
8.	Щербилівське	6295
9.	Верхньоводянське	8318
Загальна площа надлісництва		50754,7

Організація території лісового фонду

Загальна площа земель лісового фонду станом на 01.01.2024 року	Площа земель, які вилучені у звітному періоді	Загальна площа земель лісового фонду станом на 01.01.2025	в т.ч. площа земель на яку отримано державні акти	Кількість	
				лісництв	Майстерських діляниць
50754,7	-	50754,7	47713,590 8	9	44

Лісовпорядкування проведено за методом класів віку, який полягає в утворенні госпчастин, господарств, господарських секцій, які складаються з сукупності однорідних за складом і продуктивністю деревостанів, об'єднаних одним віком і способом рубки лісу. Первинною обліковою одиницею є таксаційний виділ, а первинною розрахунковою одиницею - господарська секція. Усі розрахунки здійснені на основі підсумків розподілу площ і запасів насаджень господарських секцій за класами віку.

Під час проведення лісовпорядних робіт керувалися Лісовим кодексом України, Законом України «Про охорону навколишнього природного середовища», іншими законодавчими та нормативно-правовими актами України, протоколом першої лісовпорядної наради.

Природно-кліматичні умови

Згідно лісорослинному районуванню територія лісгоспу відноситься до трьох лісорослинних районів: буково-ялицево-ялинові ліси, букові гірські ліси Полонинського хребта, дубово-букові ліси Закарпаття, які входять до Гірсько-Карпатського округу та округу Закарпатських рівнин і передгір'я. Клімат району розташування території надлісництва помірно-континентальний, вологий в гірському поясі і помірно-теплий, вологий в долині річки Тиса.

Із кліматичних факторів, що негативно впливають на ріст і розвиток лісових насаджень є вертикальна зональність і особливості рельєфу. В горах спостерігається пониження температури з підняттям вверх на кожні 100 м над рівнем моря в середньому на $0,7-0,8^{\circ}\text{C}$ за рік, а також пізні весняні і ранні осінні заморозки, перезволоженість ґрунтів.

Територія надлісництва за характером рельєфу являє собою гірську систему Українських Карпат зі схилами різних експозицій та крутизни і віднесена до гірських лісів. За геологічною будовою територія надлісництва розділена на три райони:

1. Район Карпатського фліша.
2. Район Кристалічних порід.
3. Район елювію Притисянської долини.

Свидовецький гірський масив створений товщею Карпатського фліша, який складається з піщаників і глинистих сланців третичного (міоценового періоду).

Гірська частина пересічена глибокими і вузькими річковими долинами. Схили хребтів мають різну крутизну і скалистість. Вершини гір тут мають плавний, згладжений вид. Ерозійні процеси проходять швидко і тому на схилах гір бувають часті зсуви.

Найбільш розповсюдженими типами ґрунтів є: темно-бурі середньо потужні суглинисті, темно-бурі потужні суглинисті, світло-бурі потужні суглинисті, світло-бурі середньо потужні слабозмиті.

Великобичківське надлісництво бере на себе добровільне довготермінове зобов'язання щодо дотримання принципів і критеріїв FSC®

Відповідальним за процес лісової сертифікації по надлісництву призначається начальник надлісництва Пукман В.В.

Великобичківське надлісництво підтверджує прихильність і дотримання вимог принципів і критеріїв FSC® і зобов'язується:

1. Застосовувати на практиці принципи і критерії FSC® зі сталого ведення лісового господарства.
2. Використовувати всі види лісових ресурсів на принципах сталого розвитку.
3. Вирішувати соціальні питання ведення лісового господарства, підтримувати соціальний і економічний розвиток місцевого населення.
4. Консультуватися у усіма зацікавленими сторонами з питань планування та ведення лісового господарства на принципах сталого розвитку.
5. Відстежувати стан довкілля і постійно вдосконалювати лісогосподарське виробництво, робити його екологічно безпечним.
6. Вживати профілактичних дій із пом'якшення негативних впливів лісогосподарського виробництва на навколишнє середовище.
7. Гарантувати, що всі лісові робітники, чия професійна діяльність суттєво впливає на навколишнє середовище, будуть відповідними чином навчені практичним діям з виконання цих зобов'язань.

2. Цілі ведення лісового господарства

Основні цілі і задачі ведення лісового господарства наступні:

- прозоре використання, лісових ресурсів у відповідності до їх цільового призначення;
- використання лісових ресурсів повинно базуватись на принципах невиснажливості та безперервності і проводитись в обсягах, які не перевищують щорічного приросту деревини;
- ефективне використання лісових ресурсів на ринкових засадах;

- удосконалення економічно-фінансового стану надлісництва;
- забезпечення прибутковості ведення лісового господарства;
- нарощування ресурсного і екологічного потенціалу лісу;
- розроблення системи заходів щодо розширеного відтворення лісових ресурсів з орієнтацією на багатоцільове використання лісів;
- вирішення лісівничо-екологічних проблем в зоні діяльності надлісництва;
- оптимізація структури надлісництва, збільшення лісистості території до науково обґрунтованого оптимального рівня;
- розробка та проведення комплексу заходів щодо охорони та захисту лісових ресурсів, які би унеможливили або сприяли зменшенню фактів незаконного вирубування деревини;
- розширення природно-заповідного фонду для збереження типових та унікальних природних комплексів та об'єктів рослинного і тваринного світу;
- здійснення системи заходів щодо сприяння розвитку підприємницької діяльності підприємницьких структур;
- впровадження сучасних організаційних форм господарювання, сприяння покращенню економічних показників діяльності надлісництва;
- зростання зайнятості, посилення соціальної захищеності та збільшення добробуту працівників надлісництва;
- сприяння вирішенню соціальних, екологічних і економічних проблем місцевих громад;
- забезпечення широкого висвітлення лісогосподарських заходів у засобах масової інформації, співпраця з науковими, екологічними та громадськими організаціями у формування лісової політики.

Рівень досягнення поставлених цілей і задач буде оцінюватись через кількісні результати. У даному випадку мова буде йти про очікувані економічні, соціальні та екологічні результати. Зрозуміло, що оцінка цих результатів не може претендувати на виняткову точність, але вона необхідна з погляду перспектив розвитку лісового господарства надлісництва.

3. Характеристика лісових ресурсів

Площа ДЛФ (державного лісового фонду) Великобичківського надлісництва складає 50754,7 га, у т. ч. площа, яка вкрита лісовою рослинністю становить 47362,2 га або 93,3% території надлісництва.

За своїм екологічним та господарським значенням ліси надлісництва поділяються на наступні групи: ліси природоохоронного та історичного значення - 8% від загальної площі; рекреаційно-оздоровчі ліси - 4 %; захисні ліси - 39 %; експлуатаційні ліси - 46,6 %. В лісовому фонді переважаючими є Букові насадження - 60%. від площі, яка вкрита лісовою рослинністю. Ялинові насадження складають - 20 %, Ялицеві - 10 %, насадження Дуба - 8 %, інші породи - 2 %. Середній вік лісових насаджень становить 55 років, середній річний приріст деревини - 4,0 м³/га.

В основу організації процесу лісокористування закладений поділ лісів на категорії, в залежності від їх екологічного та народногосподарського значення, розташування та виконання ними функцій. Лісовим кодексом України визначено поділ лісів на категорії лісів.

Показники за матеріалами останнього безперервного лісовпорядкування СТАНОМ 01.01.2019 року.

№ п/п	Показники		Одиниці виміру	Загальні обсяги
1	Загальна площа земель лісового фонду		га	50754,7
2	Вкриті лісовою рослинністю землі		га	47362,2
3	Загальний запас деревостанів		тис. м ³	17204,17
	3 1	В т.ч. площа і запас за породним складом		
		Хвойні насадження	га/тис. м ³	10062,2 / 4459,92
		Твердолистяні насадження	га/тис. м ³	36819,2 / 12662,5
		М'яколистяні насадження	га/тис. м ³	459,8 / 75,48
		Інші деревні породи	га /тис. м ³	21,0 / 6,26
	3 2	В т.ч. площа і запас за віковою структурою		
		Молодняки	га /тис. м ³	6139,6 / 556,93
		Середньовікові насадження	га /тис. м ³	18769,4 / 6527,55
		Пристигаючі насадження	га /тис. м ³	7864,7 / 3549,95
		Стигли та перестійні насадження	га /тис. м ³	14588,5 / 6570,22
4	Середній запас на 1 га вкритих лісовою рослинністю земель		м ³	334
5	Середня зміна запасу на 1 га		м ³	3,9
6	Площа природно-заповідного фонду		га	5161,4

4. Екологічні цінності

На території лісонасаджень надлісництва виявлені рідкісні і зникаючі види фауни і флори, які охороняються згідно законодавства.

Актуальний список рідкісних видів флори та фауни, виявлених на території Великобичківського надлісництва

Лісництво	Квартал	Виділ	Вид	Латинь
Костилівське			Шафран Гейфеля	<i>Crocus heuffelianus</i>
Костилівське			Підсніжник білосніжний	<i>Galanthus nivalis</i>
Костилівське			Арніка гірська	<i>Arnica Montana</i>
Костилівське			Волошка карпатська	<i>Centaurea carpatica</i>
Костилівське			Сосюрея альпійська	<i>Saussurea alpina</i>
Костилівське			Сова вухата	<i>Asio otus</i>
Костилівське			Тритон карпатський	<i>Triturus montandoni</i>
Костилівське			Борсук звичайний	<i>Meles meles</i>
Костилівське			Куниця лісова	<i>Martes martes</i>
Костилівське			Видра річкова	<i>Lutra lutra</i>
Костилівське			Полоз лісовий	<i>Elaphe longissima</i>
Костилівське			Саламандра плямиста	<i>Salamandra salamandra</i>
Костилівське			Глухар	<i>Tetrao urogallus</i>
Костилівське			Кіт лісовий	<i>Felis silvestris</i>
Костилівське			Ведмідь бурий	<i>Ursus arctos</i>
Костилівське			Рись звичайна	<i>Lynx lynx</i>
Діловецьке			Білоцвіт весняний карп.	<i>Vernum carpaticum</i>
Діловецьке			Арніка гірська	<i>Arnica Montana</i>
Діловецьке			Скополія карніолійська	<i>Scopolia carniolica</i>
Діловецьке			Підсніжник білосніжний	<i>Galanthus nivalis</i>
Діловецьке			Ведмідь бурий	<i>Ursus arctos</i>
Діловецьке			Рись звичайна	<i>Lynx lynx</i>
Діловецьке			Кіт лісовий	<i>Felis silvestris</i>
Діловецьке			Борсук звичайний	<i>Meles meles</i>
Лужанське			Шафран банатський	<i>Crocus banaticus</i>
Лужанське			Білоцвіт весняний карп.	<i>Vernum carpaticum</i>
Лужанське			Еритроній собачий зуб	<i>Erythronium dens-canis</i>
Лужанське			Белладонна звич.	<i>Atropa bella-donna</i>
Лужанське			Вовчі ягоди пахучі	<i>Daphne cneorum</i>
Лужанське			Зозулинець чоловічий	<i>Orchis mascula</i>
Лужанське			Шафран Гейфеля	<i>Crocus heuffelianus</i>
Лужанське			Арніка гірська	<i>Arnica Montana</i>
Лужанське			Волошка карпатська	<i>Centaurea carpatica</i>
Лужанське			Полоз лісовий	<i>Elaphe longissima</i>
Лужанське			Борсук звичайний	<i>Meles meles</i>
Лужанське			Саламандра плямиста	<i>Salamandra salamandra</i>
Лужанське			Видра річкова	<i>Lutra lutra</i>
Лужанське			Кіт лісовий	<i>Felis silvestris</i>
Лужанське			Рись звичайна	<i>Lynx lynx</i>

Лужанське	Ведмідь бурий	<i>Ursus arctos</i>
Кос. Полянське	Баранець звичайний	<i>Huperzia selago</i>
Кос. Полянське	Шафран Гейфеля	<i>Crocus heuffelianus</i>
Кос. Полянське	Підсніжник білосніжний	<i>Galanthus nivalis</i>
Кос. Полянське	Родіола рожева	<i>Rhodiola rosea</i>
Кос. Полянське	Арніка гірська	<i>Arnica Montana</i>
Кос. Полянське	Волошка карпатська	<i>Centaurea carpatica</i>
Кос. Полянське	Полоз лісовий	<i>Elaphe longissima</i>
Кос. Полянське	Саламандра плямиста	<i>Salamandra salamandra</i>
Кос. Полянське	Куниця лісова	<i>Martes martes</i>
Кос. Полянське	Жаба прутка	<i>Rana dalmatina</i>
Кос. Полянське	Ведмідь бурий	<i>Ursus arctos</i>
ім. Томашука	Волошка карпатська	<i>Centaurea carpatica</i>
ім. Томашука	Шафран Гейфеля	<i>Crocus heuffelianus</i>
ім. Томашука	Підсніжник білосніжний	<i>Galanthus nivalis</i>
ім. Томашука	Вудсія ельбська	<i>Woodsia ilvensis</i>
ім. Томашука	Нарцис вузьколистий	<i>Narcissus angustifolius</i>
ім. Томашука	Тритон карпатський	<i>Triturus montandoni</i>
ім. Томашука	Полоз лісовий	<i>Elaphe longissima</i>
ім. Томашука	Саламандра плямиста	<i>Salamandra salamandra</i>
ім. Томашука	Ведмідь бурий	<i>Ursus arctos</i>
ім. Томашука	Лелека чорний	<i>Ciconia nigra</i>
ім. Томашука	Ведмідь бурий	<i>Ursus arctos</i>
ім. Томашука	Кіт лісовий	<i>Felis silvestris</i>
ім. Томашука	Видра річкова	<i>Lutra lutra</i>
ім. Томашука	Полоз лісовий	<i>Elaphe longissima</i>
ім. Томашука	Рись звичайна	<i>Lynx lynx</i>
Середньоріцьке	Брандуша різнокольорова	<i>Bulbocodium versicolor</i>
Середньоріцьке	Волошка карпатська	<i>Centaurea carpatica</i>
Середньоріцьке	Підсніжник білосніжний	<i>Galanthus nivalis</i>
Середньоріцьке	Ведмідь бурий	<i>Ursus arctos</i>
Середньоріцьке	Саламандра плямиста	<i>Salamandra salamandra</i>
Коб. Полянське	Шафран Гейфеля	<i>Crocus heuffelianus</i>
Коб. Полянське	Арніка гірська	<i>Arnica Montana</i>
Коб. Полянське	Волошка карпатська	<i>Centaurea carpatica</i>
Коб. Полянське	Ведмідь бурий	<i>Ursus arctos</i>
Коб. Полянське	Полоз лісовий	<i>Elaphe longissima</i>
Коб. Полянське	Борсук звичайний	<i>Meles meles</i>
Коб. Полянське	Рись звичайна	<i>Lynx lynx</i>
Коб. Полянське	Пальчатокорінник м'ясо-червоний	<i>Dactylorhiza incarnata</i>
Коб. Полянське	Підсніжник білосніжний	<i>Galanthus nivalis</i>
Коб. Полянське	Волошка карпатська	<i>Centaurea carpatica</i>
В. Водянське	Плаун річний	<i>Lycopodium annotinum</i>
В. Водянське	Лілія лісова	<i>Lilium martagon</i>
В. Водянське	Відкашник осотовидний	<i>Carlina cirsioides</i>
В. Водянське	Шафран Гейфеля	<i>Crocus heuffelianus</i>
В. Водянське	Білоцвіт весняний	<i>Leucojum vernum</i>
В. Водянське	Підсніжник білосніжний	<i>Galanthus nivalis</i>

В. Водянське	Зозулині сльози	Listera cordata
В. Водянське	Первоцвіт полонинський	Primula poloninesis
В. Водянське	Ведмідь бурий	Ursus arctos
В. Водянське	Рись звичайна	Lynx lynx
В. Водянське	Кіт лісовий	Felis silvestris
В. Водянське	Тхір лісовий	Mustela putorius
В. Водянське	Борсук звичайний	Meles meles
В. Водянське	Куниця лісова	Martes martes
В. Водянське	Голуб синій	Alectroenas
В. Водянське	Сова вухата	Asio otus
В. Водянське	Сова довгохвоста	Strix uralensis
В. Водянське	Дятел білоспинний	Dendrocopos leucotos
В. Водянське	Дятел зелений	Picus viridis
В. Водянське	Саламандра плямиста	Salamandra salamandra
В. Водянське	Мідянка звич.	Coronella austriaca
В. Водянське	Полоз лісовий	Elaphe longissima
В. Водянське	Жаба прутка	Rana dalmatina
В. Водянське	Ропуха очеретяна	Buto calamita
В. Водянське	Тритон карпатський	Triturus montandoni
В. Водянське	Видра річкова	Lutra lutra

Охорона видів рослин і грибів занесених до списку, на державному рівні забезпечується шляхом заходів:

- установка особливого правового статусу, заборона або обмеження їх використання,
- врахування вимог щодо їх охорони під час розробки нормативних актів місцевого рівня,
- системна робота щодо виявлення місць їх зростання, проведення постійного спостереження за станом популяцій, пріоритетного створення на територіях, де вони зростають системи заповідних та інших об'єктів, що особливо охороняються,
- урахування спеціальних вимог щодо охорони під час розміщення продуктивних сил, ведення господарської діяльності, вирішенні питань відведення земельних ділянок, розробки проектної та проективно-планувальної документації, екологічної експертизи.

5. Природоохоронні заходи

Заходи із збереження рідкісних видів та тих, що перебувають під загрозою проводяться у відповідності до :

- охоронних зобов'язань по ПЗФ;
- наказу «Про оцінювання та реєстрацію в межах лісового фонду надлісництва наявності особливих цінностей для збереження (ОЦЗ) та їхнього стану»;
- наказ «Про виявлення рідкісних видів, їх охорону і моніторинг по Великобичківському надлісництву;
- програма навчання з працівникам державної лісової охорони Великобичківського надлісництва щодо виявлення, охорони та моніторингу рідкісних, зникаючих та занесених до Червоної книги України видів флори та фауни на території лісового фонду надлісництва;
- наказ «Про особливості відведення лісосік та дотримання вимог лісової сертифікації FSC® при проведенні рубок»

В межах площ ОЗЛД обмежене господарювання згідно законодавства.

Обов'язковим є проведення обстеження земельних лісових ділянок при відводах і таксації лісосік головного користування та рубок поліпшення якісного складу лісів.

При виявленні, виділяються ключові біотопи і об'єкти біорізноманіття, згідно переліку ключових біотопів та об'єктів біорізноманіття та їх опису. Проведення картування місць зростання та мешкання популяцій рідкісних та зникаючих видів флори і фауни для забезпечення їх збереження при здійсненні господарської діяльності.

При лісозаготівлях враховуються календарні строки проведення заходів (режиму тиші) та безпечних для довкілля технологічних процесів, режиму охорони.

Контроль лісництв за дотриманням працівниками під час виконання лісогосподарських заходів, природоохоронних вимог. Проведення рейдів лісовою охороною.

Проводиться інформування громадськості та зацікавлених сторін про наявність рідкісних видів та видів, що перебувають під загрозою, та оселищ, встановлених режимів охорони.

Водних об'єктів і узбережних зон.

- Утримування площадки для миття техніки в належному стані.
- Забезпечення наявності достатньої кількості абсорбентів для видалення проливів нафтопродуктів в разі їх утворення.
- Напрямок трелювання, проведення борозен під час підготовки ґрунту чи створенні мін смуг, розміщується вздовж схилів.
- Дотримання режиму охорони при плануванні рубок (рубки головного користування заборонені).

Ландшафтної сполученості, включно із еко-коридорами.

У надлісництві елемент ландшафтної сполученості представлений частиною Смарагдової мережі України. Територія надлісництва пересікається із 4 об'єктами Смарагдової мережі: UA0000345 – "Кобила", UA0000006 – "Карпатський біосферний заповідник", UA0000259 – "Східний Свидовець", UA0000374 – "Долина річки Шопурка".

Репрезентативні ділянки.

Відповідно встановленого режиму охорони, заплановано тільки різні види моніторингу.

Особливих цінностей для збереження.

Основними господарськими заходами, що заплановані в ОЦЗ є:

- Рубки догляду.
- Вибіркові санітарні рубки.
- Протипожежні заходи.

Особливостями проведення лісгосподарських заходів в ОЦЗ є:

- Під час проведення рубок догляду зберігається природне поновлення цінних видів, особливо коли йому загрожує небезпека витіснення іншими видами.
- Методи та способи проведення рубок догляду мають забезпечувати мінімальне порушення лісового середовища й дерев, що залишаються, тому інтенсивність рубок догляду за лісом знижено.

План виявлення і взяття під охорону особливих цінностей для збереження ОЦЗ

Назва заходу щодо виявлення та взяття під охорону особливо цінних для збереження лісів	Заходи щодо охорони особливо цінних для збереження лісів	Хто проводить
Проведення консультації з зацікавленими сторонами щодо визначення розташування відтворювальних ділянок мисливських господарств на території надлісництва	Оголошення режиму тиші та обмеження господарської діяльності в період з 01.04 по 15.06	Спеціаліст надлісництва, зацікавлені сторони
З метою збереження біорізноманіття, продовжувати виявляти ліси високої природоохоронної цінності та залишки ключові біотопи і об'єкти при проведенні лісосічних робіт	Ідентифікація ОЦЗ та встановлення режиму охорони	Спеціаліст надлісництва, зацікавлені сторони
Проведення обстеження земельних лісових ділянок при проведенні безперервного лісовпорядкування, відводах і таксації лісосік рубок головного користування і оздоровлення лісів При виявленні, виділяються ОЦЗ	Ідентифікація ОЦЗ та встановлення режиму охорони	Спеціаліст надлісництва, лісничі, зацікавлені сторони
Проведення картування ОЦЗ для забезпечення їх збереження при здійсненні господарської діяльності	На картах-схемах по лісництвах наносяться ОЦЗ	Спеціаліст надлісництва, лісничі
Залучення зацікавлених сторін та науковців до виявлення ОЦЗ протягом року		Адміністрація надлісництва

Площі лісів високої природоохоронної цінності, що охороняються

На території Великобичківського надлісництва виділені і охороняються особливо цінні для збереження ліси (ОЦЗ). Площі ділянок ОЦЗ в розрізі особливих цінностей для збереження наведено нижче:

Назва та опис ОЦЗ	Критерії виділення	Площа , га
ОЦЗ1: Видове різноманіття. Концентрації біологічного різноманіття, включно з ендемічними, рідкісними видами і видами, що перебувають під загрозою, або зникають, які є істотними на світовому, регіональному або національному рівнях.		
Об'єкти природно - заповідного фонду ПЗФ	Природно-заповідний фонд становлять ділянки суші і водного простору, природні комплекси та об'єкти яких мають особливу природоохоронну, наукову, естетичну, рекреаційну та іншу цінність і виділені з метою збереження природної різноманітності ландшафтів, генофонду тваринного і рослинного світу, підтримання загального екологічного балансу та забезпечення фонового моніторингу навколишнього природного середовища.	4221,8
Відтворювальні ділянки	Відтворювальні ділянки, враховують міграційну поведінку мисливських тварин з метою , визначення найбільш сприятливих для охорони та відтворення окремого виду або групи видів мисливських тварин угіддя, які мають добрі кормові та захисні властивості відповідно до Класифікації мисливських угідь за категоріями цінності (класами бонітетів)	6206,4
	Всього	10428,2

Репрезентативні ділянки	Ліси на таких ділянках повинні репрезентативно відображати породний склад лісів і не мати ознак суттєвих антропогенних порушень. Лісогосподарське підприємство не планує на таких ділянках жодних заходів протягом щонайменше 20 років.	5367,5
ОЦЗ 2: Екосистеми та їх мозаїки ландшафтного рівня. Цілісні лісові ландшафти, великі екосистеми ландшафтного рівня та мозаїки екосистем, які є істотними на світовому, регіональному або національному рівнях та містять життєздатні популяції переважної більшості природно притаманних їм видів, з природними структурами їх розповсюдження та рідності.		
ОЦЗ 3: Екосистеми та оселища. Рідкісні й такі, що перебувають під загрозою або зникають екосистеми, оселища або рефугіуми.		
Рідкісні, зникаючі та ендемічні види занесені до Червоної книги України	До Червоної книги України заносяться види тварин і рослин, які постійно або тимчасово перебувають чи зростають у природних умовах на території України, в межах її територіальних вод, континентального шельфу та виняткової економічної зони, і знаходяться під загрозою зникнення. Занесені до Червоної книги України види тварин і рослин підлягають особливій охороні на всій території України.	1845
Лісовий генетичний резерват	Ділянка лісу, типова за своїми фітоценотичними, лісівничими, лісорослинними показниками для цього природно-кліматичного району, в якій зосереджена цінна в генетично-селекційному відношенні частина популяції виду та об'єктом збереження генофону.	129,5

Пралісові та Квazіпралісові пам'ятки природи	Пралісові та Квazіпралісові пам'ятки природи Це мають бути стиглі та перестійні корінні ліси, де вік деревостану перевищує вік стиглості для даної породи. Наприклад, можуть відбиратися деревостани старші за 120 років. Відсутність рубок: Не повинно бути видимих слідів лісозаготівлі, яка впливає на розвиток лісу. Це підтверджується документально (лісовпорядчими, плановими та управлінськими документами, архівами) та польовими дослідженнями. Відсутність інших видів господарської діяльності	1065,5
	Всього	3040,0
ОЦЗ 4: Критичні послуги екосистем. Основні послуги екосистем у критичних ситуаціях, включно із захистом водозборів і запобіганням ерозії вразливих ґрунтів і схилів		
Ліси, які мають особливо водоохоронне значення	Віднесені лісові ділянки, що виконують функцію захисту навколишнього природного середовища від негативного впливу природних та антропогенних факторів, ліси уздовж берегів річок, навколо озер, водоймищ та інших водних об'єктів	6061,3
ОЦЗ 5: Потреби громади. Ділянки та ресурси, визначальні для задоволення основних потреб місцевих громад або тубільних народів (наприклад, у засобах для існування, лікування, харчування забезпечення водою) визначені шляхом залучення цих громад або тубільних народів.		
Насадження медоноси	Насадження для поліпшення кормової бази бджіл та повинні бути довговічними і з високим відсотком медпродуктивності.	12,8
Прилягають до забудованих територій	До лісів зелених зон навколо населених пунктів і промислових підприємств відносяться ліси, розташовані за міською межею навколо населених пунктів і промислових підприємств або поблизу них, виконують важливі захисні, санітарно-гігієнічні, оздоровчі функції і є місцем відпочинку населення.	147,5

Ділянки навколо оздоровчих територій	Належать ліси, що знаходяться в межах відповідних зон округів санітарної охорони лікувально-оздоровчих територій. До лісів зелених зон навколо населених пунктів і промислових підприємств відносяться ліси, розташовані за міською межею навколо населених пунктів і промислових підприємств або поблизу них, виконують важливі захисні, санітарно-гігієнічні, оздоровчі функції і є місцем відпочинку населення.	826,7
Прилягають до автодоріг	До лісів зелених зон навколо населених пунктів і промислових підприємств відносяться ліси, розташовані за міською межею навколо населених пунктів і промислових підприємств або поблизу них, виконують важливі захисні, санітарно-гігієнічні, оздоровчі функції і є місцем відпочинку населення.	278,3
Лісові ділянки, які мають інше господарське значення	Земельних ділянок лісового фонду проводиться за ознаками відповідно, які можуть бути деталізовані і диференційовані з урахуванням місцевих природних умов.	7
	Всього	1068,3
ОЦЗ 6: Культурні цінності. Ділянки, ресурси, оселища та ландшафти світового або національного культурного, археологічного або історичного значення та критичної культурної, екологічної, економічної чи релігійної/священної важливості для традиційних культур місцевих громад або тубільних народів, визначені шляхом залучення цих місцевих громад або тубільних народів.		
Лісові території, що є визначальними для культурної ідентичності місцевих громад	Ліси, в котрих є місця (зони, осередки), пов'язані з релігійними цінностями та традиціями, монастирські землі та штучні культові підземелля, зокрема печери святих, катакомби, каплиці, цвинтарі, захоронення, місцевості, де тривалий час проживають у добровільній ізоляції культурно-релігійні групи.	0,6

Надлісництво визначає та вживає ефективних заходів із запобігання негативним впливам господарської діяльності на цінності довкілля, пом'якшує та виправляє ті впливи, що стаються, пропорційно до їх масштабу, інтенсивності та ризику.

6. План господарських заходів

Головне користування лісом

Розподіл вкритих лісовою рослинністю лісових ділянок на включені та виключені з розрахунку рубок головного користування за даними лісовпорядкування.

Розрахунок обсягу рубок головного користування на ревізійний період, виконаний на комп'ютері за спеціальною програмою.

Розрахункова лісосіка - щорічна, науково обґрунтована норма заготівлі деревини в порядку рубок головного користування, яка обраховується та затверджується для кожного власника, постійного користувача лісами по категоріях лісів в розрізі порід, виходячи з принципів безперервності використання лісових ресурсів.

Розрахункова лісосіка рубок головного користування по Великобичківському надлісництву обрахована Українським державним проектним лісовпорядним виробничим об'єднанням (ВО«УКРДЕРЖЛІСПРОЕКТ»).

Згідно наказу Міндокілля України №603 від 22.11.2012 року була встановлена розрахункова лісосіка рубок головного користування по ДП «Великобичківське лісомисливське господарство» в розмірі 47,31 тис.м³ ліквідної деревини, в тому числі: Ялина-20,23 тис.м³, ялиця-0,36 тис.м³, дуб-0,87 тис.м³, Бук – 25,85 тис.м³.

Розміщення рубок головного користування

Розміщення рубок головного користування проведено з урахуванням наявного експлуатаційного фонду по лісництвах, стану насаджень. Планується поетапне освоєння лісосічного фонду з врахуванням проекту будівництва лісогосподарських доріг. При територіальному розміщенні лісосік дотримано встановлені Правилами рубок ширина, довжина, площа, спосіб і термін примикання лісосік, напрямок рубки і кількість зрубів у кварталі.

План рубок ГК та РФіОЛ на 2025 рік по Великобичківському надлісництву.

N п/п	Найменування робіт, заходів	Один виміру	План I Квартал	План II Квартал	План III Квартал	План IV Квартал	Разом
			обсяг	обсяг	обсяг	обсяг	обсяг
1	2	4	5	6	7	8	9
1.2 Рубки формування і оздоровлення лісів							
1	Рубки догляду за лісом, усього, у тому числі:	га	25,0	76,0	95,0	49,0	245,0
		куб.м загал.	1650,0	2442,0	2077,0	2064,0	8233,0
		куб.м ліквідна	1535,0	1811,0	1339,0	1670,0	6355,0
		куб.м ділова	810,0	937,0	730,0	900,0	3377,0
	освітлення	га		16,0	23,0	1,0	40,0
		куб.м		64,0	92,0	4,0	160,0
	прочищення	га		25,0	40,0	15,0	80,0
		куб.м		225,0	360,0	135,0	720,0
	проріджування	га		5,0	10,0	5,0	20,0
		куб.м загал.		85,0	175,0	95,0	355,0
		куб.м ліквідна		0,0			0,0
		куб.м ділова		0,0	0,0		0,0
	прохідні рубки	га	25,0	30,0	22,0	28,0	105,0
		куб.м загал.	1650,0	2068,0	1450,0	1830,0	6998,0
		куб.м ліквідна	1535,0	1811,0	1339,0	1670,0	6355,0
		куб.м ділова	810,0	937,0	730,0	900,0	3377,0
	Інші види рубок формування і оздоровлення лісів та інші заходи, пов'язані з веденням лісового господарства, усього, у тому числі:	га	44,0	45,0	51,0	51,0	191,0
		куб.м загал.	8805,0	8660,0	8910,0	8680,0	35055,0
		куб.м ліквідна	8342,0	8062,0	8540,0	8201,0	33145,0
		куб.м ділова	4834,0	4709,0	4907,0	4740,0	19190,0
2	1. Санітарні рубки, усього, у тому числі:	га	44,0	45,0	51,0	51,0	191,0
		куб.м загал.	8805,0	8660,0	8910,0	8680,0	35055,0
		куб.м ліквідна	8342,0	8062,0	8540,0	8201,0	33145,0
		куб.м ділова	4834,0	4709,0	4907,0	4740,0	19190,0
	вибіркові санітарні	га	30,0	30,0	37,0	38,0	135,0
		куб.м загал.	3675,0	3640,0	4220,0	4580,0	16115,0
		куб.м ліквідна	3470,0	3402,0	4030,0	4320,0	15222,0
		куб.м ділова	2040,0	1994,0	2342,0	2420,0	8796,0
	суцільні санітарні	га	14,0	15,0	14,0	13,0	56,0
		куб.м загал.	5130,0	5020,0	4690,0	4100,0	18940,0

		куб.м ліквідна	4872,0	4660,0	4510,0	3881,0	17923,0
		куб.м ділова	2794,0	2715,0	2565,0	2320,0	10394,0
	<i>Усього по підрозділу 1.2</i>	га	69,0	121,0	146,0	100,0	436,0
		куб.м загал.	10455,0	11102,0	10987,0	10744,0	43288,0
		куб.м ліквідна	9877	9873,0	9879,0	9871,0	39500,0
		куб.м ділова	5644,0	5646,0	5637,0	5640,0	22567,0
	<i>2.1 Заготівля деревини в порядку рубок головного користування</i>						
1	Заготівля деревини,всього	га	40,5	40,0	41,5	41,0	163,0
		куб.м загал.	8190,0	8820,0	8540,0	8470,0	34020,0
		куб.м ліквідна	7830,0	8420,0	8130,0	8120,0	32500,0
		куб.м ділова	4540,0	4587,0	4560,0	4555,0	18242,0
	в т.ч. поступові	га	35,0	32,0	34,0	39,0	140,0
		куб.м загал.	6010,0	5890,0	5930,0	7670,0	25500,0
		куб.м ліквідна	5765,0	5660,0	5640,0	7360,0	24425,0
		куб.м ділова	3280,0	3077,0	3200,0	4115,0	13672,0
	з них кінцевий прийом	га	10,0	7,0		18,0	35,0
		куб.м загал.	2190,0	1480,0		3670,0	7340,0
		куб.м ліквідна	2110,0	1400,0		3530,0	7040,0
		куб.м ділова	1170,0	790,0		1835,0	3795,0
	в т.ч. вибіркові	га					0,0
		куб.м загал.					0,0
		куб.м ліквідна					0,0
		куб.м ділова					0,0
	в т.ч. комбіновані	га					0,0
		куб.м загал.					0,0
		куб.м ліквідна					0,0
		куб.м ділова					0,0
	в т.ч. суцільні	га	5,5	8,0	7,5	2,0	23,0
		куб.м загал.	2180,0	2930,0	2610,0	800,0	8520,0
		куб.м ліквідна	2065,0	2760,0	2490,0	760,0	8075,0
		куб.м ділова	1260,0	1510,0	1360,0	440,0	4570,0

Санітарні рубання проводиться на основі матеріалів обстежень відповідно до Санітарних правил в лісах України №756 від 26.10.2016р.

Роботи проводяться з дотриманням «Методичних вказівок з відведення і таксації лісосік, видачі лісорубних квитків та огляду місць заготівлі деревини в лісах Державного агентства лісових ресурсів України» та «Інструкції з проектування, технічного приймання, обліку та оцінки якості лісокультурних об'єктів»

Санітарні рубки і ліквідація захаращеності

На наступні роки ревізійного періоду обсяги санітарних рубок встановлюються виходячи з фактичного санітарного стану деревостанів.

Решту сухостійної і пошкодженої деревини планується вирубати під час рубок головного користування, рубок догляду та інших рубок.

Лісовідновлення

Термін відновлювального періоду для ділянок, призначених для природного поновлення, прийнятий в середньому 6 років.

Період лісовідновлення для ділянок, призначених для сприяння природному поновленню, прийнятий 5 років.

Створення лісових культур передбачається в загиблих насадженнях, рідколіссях - 10 років, на лісосіках суцільних санітарних рубок - в наступний після рубки рік.

Протягом перших 4-х років за лісовими культурами кратного догляду за схемою 4-3-2-1.

Доповнення лісових культур, які створюватимуться повинно проводитись при відпаді більше 15%, як правило весною наступного року після садіння культур. Доповнення культур передбачається проводити ручним способом сіянцями дворічного віку.

Діяльність надлісництва на забруднених радіонуклідами територіях, з урахуванням рівня їх забрудненості.

Територія одиниці господарювання згідно лісовпорядкування не забруднена радіонуклідами.

Опис і обґрунтування використання відповідної заготівельної техніки та устаткування.

Економічна діяльність надлісництва ґрунтується на заготівлі і реалізації деревини від рубок головного користування та рубок формування і оздоровлення лісів.

Лісозаготівельні роботи плануються проводити способами, які виключають або обмежують негативний вплив на довкілля та лісовідновлення. На кожному лісосіку видається лісорубний квиток, який дає право на заготівлю деревини. У лісорубних квитках зазначається спосіб рубки і очищення лісосіки, наявність підросту, насінників, ключових біотопів та об'єктів, які повинні бути збережені під час розробки лісосіки.

Лісосіки всіх видів рубок передаються підряднику в розробку по акту. На кожному лісосіку до початку її розробки складається технологічна карта, яка з врахуванням конкретних умов відображає лісівничі та організаційні вимоги до виконання робіт. Технологічна карта вміщує, зокрема, перелік підготовчих робіт, визначає схему розробки лісосіки з нанесення на ній виробничих об'єктів, устаткування, шляхів, волоків, способи виконання лісозаготівельних операцій (валка, обрубка сучків, розрізування стовбурів на сортименти, їх сортування і трелювання, штабелювання, навантаження і вивезення деревини, очищення місць рубок), черговість розробки пасік, передбачає заходи щодо охорони праці та природоохоронні заходи (запобігання ерозії ґрунтів, збереження ключових біотопів і об'єктів тощо).

Під час проведення підготовчих робіт на лісосіці та на відстані 50 метрів за межею лісосіки по її периметру, вздовж лісовозних доріг та діючих трелювальних шляхів, в радіусі 50 метрів від місць розміщення обігрівального приміщення, верхніх складів, місць розміщення техніки та паливно-мастильних матеріалів звальюють усі намічені небезпечні дерева.

Облаштовуються місця для обігріву та відпочинку, встановлюються знаки безпеки на стежках та дорогах, які проходять через лісосіку.

Підготовчі роботи проводить бригада, що виконує основні лісосічні операції.

Всі лісосічні роботи виконуються у відповідності з вимогами карти технологічного процесу розробки лісосік.

7. Моніторинг лісів

Вся діяльність надлісництва розглядається як моніторинг, тобто загалом, це система регулярних спостережень діяльності надлісництва, збирання та аналіз інформації про параметри та стан лісових ресурсів і їх використання, обсяги господарської діяльності, а також висновки щодо екологічного і соціального впливу діяльності надлісництва на довкілля.

Для того, щоб діяльність лісового господарства була ефективною та прибутковою, необхідно дотримуватись послідовної системи господарських заходів, які потребують не лише капіталовкладень, але і налагодженого контролю. Для розв'язання завдань лісового господарства необхідна актуальна та об'єктивна інформація про ліси. Джерелами інформації про природний господарський стан, приріст та обсяги заготівлі деревини та правовий режим використання лісового фонду є матеріали базового та безперервного лісовпорядкування.

У надлісництві розроблена методика моніторингу виконання плану ведення лісового господарства, у якій визначено:

- призначення і періодичність перегляду планового документа;
- елементи плану господарювання, що підлягають моніторингу;
- періодичність моніторингу;
- відповідальні за моніторинг елементу.

Моніторинг виходу деревини з лісосік здійснюється у системі ЕОД електронний облік деревини.

Результати моніторингу по надлісництву для громадськості планується відображати у «Звіті для громадськості по моніторингу лісогосподарської діяльності Великобичківського надлісництва».

Результати моніторингу Великобичківського надлісництва планується оформляти наступними документами:

- матеріали базового та безперервного лісовпорядкування;
- річний звіт по надлісництву;
- форми 3-ЛГ та 10-ЛГ;
- звіт для громадськості;
- акти обстежень місць рубок;

- акти приймання виконаних робіт;
- матеріали технічного приймання та інвентаризації л/к;
- акти лісопатологічного обстеження, плани санітарно-оздоровчих заходів;
- книга обліку шкідників і хвороб лісу;
- річний звіт по роботі з кадрами;
- форми 2- ТР та 4, 11- МТП;
- форма 7-ТНВ, звіт з охорони праці;
- польові картки моніторингу.

8. Соціальні аспекти

Надлісництво сприяє гендерній рівності у працевлаштуванні, в можливостях навчання, укладанні угод, в процесах залученості до господарської діяльності, жінки та чоловіки працюють на однакових умовах, отримують однакову заробітну плату за однаково виконану роботу. Облікова кількість штатних працівників на 01.01.2025 року становить 71 чол., в тому числі жінки 5 осіб.

Надлісництво дотримується правил гігієни праці та безпеки праці для захисту працівників від професійних загроз безпеці та здоров'ю, здійснюється внутрішній контроль дотримання правил з охорони праці та техніки безпеки.

Програми та види діяльності.

Права працівників, гігієни та безпеки праці, гендерної рівності.

Права працівників, гігієни та безпеки праці, гендерної рівності у надлісництві повністю гарантуються.

Реалізація прав зацікавлених сторін та/або сторін, чий інтереси зачеплено, щодо лісів і лісогосподарської діяльності.

Практичні підходи до реалізації прав зацікавлених сторін та/або тих, чий інтереси зачеплено, щодо лісів і лісогосподарської діяльності слід розглядати як у контексті добровільних зобов'язань надлісництва у рамках лісової сертифікації, так і з урахуванням визначених чинним законодавством можливостей. Для

зацікавлених сторін і тих, чиї інтереси зачеплено, доступ до вищевказаної інформації не може бути обмежено, зважаючи на вимоги законодавства. Адже така інформація не має статусу інформації з обмеженим доступом, тобто не є службовою, таємною чи конфіденційною. Реалізації права на отримання інформації зазначених вище категорій має здійснюватися завдяки її систематичному та оперативному оприлюдненню надлісництвом лісового господарства:

- в офіційних друкованих виданнях;
- на офіційних веб-сайтах у мережі інтернет;
- на інформаційних стендах або будь-яким іншим способом, який дає змогу донести інформацію громадянам (інформаційні буклети, місцеві газети, виступи на різноманітних зібраннях тощо). Наприклад, стислі виклади плану ведення лісового господарства та результатів моніторингу можуть бути оформлені у вигляді друкованого видання із можливістю ознайомлення з ними у надлісництві чи в інших місцях (сільських та селищних радах).

Також зацікавлені сторони й ті, чиї інтереси зачеплено, можуть отримати інформацію від надлісництва за запитом. Вимоги законодавства визначають підхід до оформлення запитів на інформацію.

Звернення громадян також розглядаються як інструмент реалізації права доступу до інформації, завдяки можливості викладення в письмовій або усній формі пропозицій (зауважень), заяв (клопотань) і скарг.

Механізм реалізації прав зацікавлених сторін і тих чиї інтереси зачеплено, щодо отримання інформації.

1.1. Джерела інформації:

- друковані видання;
- веб-сайт у мережі інтернет;
- інформаційні стенди;
- телебачення;
- радіо.

Наведені вище засоби можуть бути основою для формування надлісництвом процедур залучення зацікавлених сторін і тих, чиї інтереси зачеплено, до прийняття рішень щодо лісів та ведення лісового господарства в рамках

планування та моніторингу господарської діяльності, розвитку місцевих громад, уникнення негативного впливу на них, оцінювання та підтримання особливих цінностей для збереження та інших процесів.

Забезпечення рівного представництва та залучення всіх задіяних сторін

Основним завданням та пріоритетом, при залучені зацікавлених сторін для Великобичківського надлісництва є дотримання принципів рівності та недискримінації громадян, незалежно від статі, майнового чи соціального статусу, віку, освіти, релігійних чи іншого виду поглядів тощо. Надлісництво залучає до всіх видів процедур чоловіків, жінок, молодь, людей похилого віку, соціальних меншин, тощо.

Забезпечення реєстрації всіх зустрічей, обговорюваних питань та досягнених угод

Під час залучення сторін чиї інтереси зачеплено обов'язково здійснюється реєстрація підсумків таких зустрічей, а саме: для листування у паперовому чи електронному вигляді – реєстрація листів шляхом присвоєння їм вихідних номерів у «Журналі вихідної кореспонденції», для результатів проведених діалогів, круглих столів, засідань, зборів, зібрань-протоколи, рішення тощо.

Протоколи рішення діалогів, круглих столів, засідань, зборів, зібрань реєструються одразу після їх фіксування у «Журнал вхідної кореспонденції» та зберігаються у надлісництві.

Забезпечення змісту за результатами проведених зустрічей

Для залучення сторін щодо різного виду випадків Великобичківське надлісництво повідомляє сторону надсилаючи листи з необхідною інформацією. Зацікавлені сторони у встановлений термін зобов'язані надати відповідь по даних питаннях, у разі якщо відповідь не була надана, то надлісництво вважатиме, що зацікавлені сторони згодні із висновками Великобичківського надлісництва.

У випадку надходження відповіді на ті чи інші питання від зацікавленої сторони, то надлісництво по порушеному питанню організовує проведення круглих столів, зустрічей, зборів, нарад, засідань – протоколи рішення щодо результатів, таких заходів приймаються більшістю голосів. У разі незгоди когось з учасників, відносно результату прийнятого рішення, особа має право викласти в окремому

документі своє бачення вирішення питання, з обов'язковою аргументацією. Окрема думка долучається до протоколу чи рішення. Усі прийняті рішення, листування обов'язково вивчаються, переглядаються на аналізуються надлісництвом.

Забезпечення розповсюдження результатів усіх культурно доречних заходів із залученням між усіма причетними

Великобичківське надлісництво для розповсюдження результатів усіх культурно доречних заходів по кожному конкретному питанню застосовує метод листування із зацікавленими сторонами.

Начальник

Великобичківського надлісництва

Вадим ПУКМАН